INFORMACJE BIURA MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ NATEMATFUNKCJONOWANIA PODSTAWOWYCH RYNKÓW ROLNYCH, PRAC ZARZĄDU I NOWYCH AKTÓW PRAWNYCH

Dane opracowano za miesiąc wrzesień 2022 r.

Okres września br. charakteryzował się dynamicznymi wydarzeniami na rynkach rolnych. Głównym czynnikiem wpływającym na niestabilność cen jest oczywiście skomplikowana sytuacja geopolityczna i ekonomiczna w Europie spowodowana agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz trudne do określenia plony kukurydzy związane z suszą jaka nawiedziła w tym roku niektóre regiony świata. Wiemy już, że pomimo początkowych obaw plony tegorocznych zbóż były nad podziw dobre. Oczywiście jakość ziarna zależała w dużej mierze od czynników atmosferycznych oraz prawidłowo wykonanych zabiegów agrotechnicznych ale, na dzień dzisiejszy nie ma już obaw o brak ziarna niezbędnego do wyżywienia ludności zamieszkującej nasz kontynent. Odblokowanie możliwości eksportu ukraińskiego ziarna przez Morze Czarne pozwoliło, choćby w pewnym stopniu, na zabezpieczenie z tego źródła potrzeb krajów afrykańskich, a co za tym idzie na uwolnienie części zapasów utrzymywanych dotychczas w europejskich spichlerzach z myślą o ewentualnej konieczności organizacji transportów żywności do państw afrykańskich z innych niż ukraińskie źródeł.

Niestety czas wojny hybrydowej jaki obecnie obserwujemy dotyka nie tylko bezpośrednio zaangażowane w konflikt Federację Rosyjską i Ukrainę ale, w związku z globalnymi powiązaniami ekonomiczno-politycznymi, oddziałuje silnie na gospodarki praktycznie wszystkich krajów. Utrata rynków zbytu a przede wszystkim próba odcięcia się Europy od nośników energii tradycyjnie dostarczanych przez Federację Rosyjską powoduje poważne zawirowania w każdej praktycznie dziedzinie gospodarki. Szczególnym beneficjentem tych, niezawinionych kłopotów okazał się być sektor rolno-spożywczy. To właśnie w tym sektorze obserwujemy wciąż coraz to nowe negatywne skutki obecnej sytuacji a wszelkie próby zmierzające do stabilizacji cen nie przynoszą, przynajmniej na razie, oczekiwanych rezultatów.

Rynek zbóż

Okres września to w gruncie rzeczy okres, w którym, w normalnych okolicznościach, mielibyśmy do czynienia z dużą stabilizacją tendencji cenowych. Większość zbóż w Europie została już dawno zebrana. Na zbiory czeka jeszcze soja i kukurydza ale standardowo we wrześniu można już w miarę precyzyjnie określić planowaną tegoroczną wielkość zbiorów. Na giełdach oczekiwać należało by stabilizacji trendów cenowych, najczęściej w okresie września ceny lekko spadają, gdyż na rynek trafiają duże partie ziarna pochodzące z tegorocznych zbiorów, których niewielkie korekty możliwe są głównie z tytułu wahań kursów podstawowych walut. Niestety obecny rok jest inny. Praktycznie każde notowania cen na giełdach towarowych zbóż przynosi nowe zaskakujące wahania. Nikt też nie potrafi przewidzieć jak sytuacja będzie się rozwijać. Trudno się więc dziwić rolnikom, którzy wstrzymują się ze sprzedażą ziarna. Brak jest również chętnych do prowadzenia dużych zakupów. Z informacji przekazywanych przez zakłady przetwórcze wynika, że większość z nich posiada, w chwili obecnej, odpowiednio duże zapasy ziarna i ewentualne zakupy prowadzą tylko w celu pokrycia bieżącego zapotrzebowania produkcyjnego. Z wielu źródeł docierają również informacje, że niektóre zakłady skupujące korzystały z funkcjonującej dotychczas blokady portów czarnomorskich w celu uzupełnienia posiadanych zapasów ziarnem importowanym z Ukrainy. Sytuacja ta dotyczyła zarówno pszenicy jak też kukurydzy. Z wypowiedzi Pana Krzysztofa Ardanowskiego – posła PIS i byłego ministra rolnictwa –

zamieszczonej w Tygodniku Poradnik Rolniczy wynika, że nasz rząd nie dysponuje danymi jaka część ukraińskiego ziarna, które przyjechała do Polski została rzeczywiści reeksportowana poza nasze granice a jaka pozostała w magazynach firm zajmujących się skupem zbóż w Polsce. Jeśli prawdą jest, że jak podejrzewa duża część rolników, nasze firmy wykorzystały sytuację i zaopatrzyły się w ukraińskie ziarno to problem ze zbyciem rodzimej produkcji przerodzić się może w dramat pociągający za sobą znaczne obniżki cen ziarna w okresie jesienno-zimowym. Tym bardziej, że część rolników właśnie zaczyna rozglądać się za nabywcami dla swojej produkcji gdyż potrzebują uzyskać środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów związanych z siewem ozimin.

Jak już wspomnieliśmy na rynkach zbóż panuje duża niepewność. Wahania cen na głównych giełdach rolnych oraz skokowe zmiany kursów walut swoje odbicie znajdują również w cenach oferowanych przez zakłady skupowe w Polsce. Chociaż amplituda zmian cen obserwowana w Polsce jest jeszcze znacznie mniejsza niż chociażby na giełdzie w Paryżu, gdzie wahanie średnich cen transakcyjnych w stosunku dziennym osiągało niekiedy wielkość kilkunastu lub kilkudziesięciu euro za tonę ziarna, to również u nas nie pozostaje ona bez znaczenia. Za pszenicę konsumpcyjną zakłady skupowe płaciły, w analizowanym okresie, o 15 do 20 zł za tonę mniej w porównaniu do ubiegłego miesiąca. Podobny spadek ceny odnotowała również pszenica paszowa. Podobną tendencję wykazały również ceny żyta i jęczmienia. Mocno niepewna jest sytuacja producentów kukurydzy. Część z nich, szczególnie ci którzy posiadają suszarnie opalane gazem ziemnym, zastanawia się nad ewentualnością podpisania kontraktów na sprzedaż mokrej kukurydzy z tegorocznych zbiorów. Obawy budzi przede wszystkim fakt, iż zakłady dystrybuujące gaz ziemny informują ich, że nie zapewniają pełnej dostępności tego paliwa w przypadku zwiększonego poboru. Oznacza to, że pomimo gigantycznych cen jakie zapłacić trzeba za gaz, prognozowane ceny gazu określane są bowiem na dzień dzisiejszy na ok. 100-120% więcej niż w roku ubiegłym, może dojść do sytuacji, że rolnik nie będzie miał możliwości wysuszenia ziarna.

Ceny min-max w zakładach skupujących ziarno w miesiącu wrześniu.

Ceny zbóż w Polsce		
Towar	**Rodzaj**	**Wrzesień 2022 r. (zł/t.)**
Pszenica	konsumpcyjna	1508-1539
	paszowa	1513-1542
Żyto	konsumpcyjne	1207-1216
	paszowe	1158-1216
Kukurydza	sucha (ze zbiorów 2021)	1412-1424
Jęczmień	konsumpcyjny	1264-1299
	paszowy	1300-1306

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Cena min-max zbóż na targowiskach w Małopolsce w miesiącu wrześniu.

Miejscowość	Jęczmień	Kukurydza	Owies	Pszenica
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt
Proszowice	128,00-130,00	-	-	142,00-150,00
Wolbrom	130,00	155,00	125,00	150,00
Nowy Targ	160,00	180,00	120,00-130,00	180,00
Nowy Sącz	180,00	200,00	-	200,00
Bochnia	140,00-180,00	160,00-170,00	140,00-155,00	160,00-190,00

Gorlice	160,00	165,00-180,00	120,00-130,00	180,00
Limanowa	160,00	180,00	140,00-150,00	180,00-190,00

Źródło: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Rynki mięsne

Rynek trzody chlewnej

Dotychczasowe problemy hodowców trzody chlewnej spowodowane wysokimi kosztami pasz oraz energii niezbędnej do prowadzenia produkcji a co za tym idzie niską opłacalnością produkcji spowodowały, że wielu hodowców trzody z krajów Unii Europejskiej zmniejszyło pogłowie utrzymywanych zwierząt. Jednocześnie wysokie temperatury utrzymujące się w okresie lata bieżącego roku wpłynęły na zwolnienie przyrostów tuczników. Efektem tego jest zmniejszenie podaży żywca wieprzowego co w połączeniu z obserwowanym w ostatnim okresie zwiększeniem zainteresowania zakupem mięsa wieprzowego przez kontrahentów z krajów leżących poza Unią Europejską powoduje wzrost cen oferowanych przez podmioty prowadzące skup żywca. Największe wzrosty w stosunku do ubiegłego tygodnia zanotowano w Belgii (+9₵), w Holandii (+9₵), Francji (+3₵). Sytuacja ta odbija się również na średnich cenach skupu w Polsce które wzrosły we wrześniu o ok. 0,20 zł/kg choć w ostatnim tygodniu września zanotowano ponownie niewielkie spadki.

Jednocześnie branża przetwórcza w Polsce alarmuje, że znaczne obawy o stabilność dalszej produkcji związane są z widmem braku dwutlenku węgla i innych gazów technicznych niezbędnych w zakładach przetwórczych. Zatrzymanie produkcji CO_2 przez zakłady azotowe zaskoczyło wielu odbiorców. W przypadku pogłębienia się problemu na rynku wystąpić może zjawisko zmniejszania lub zatrzymania skupu przez zakłady zmuszone do wstrzymania uboju zwierząt. Sytuacja ta odbije się również na hodowcach, którzy zmuszeni zostaną do wydłużenia cyklu hodowli i przetrzymania niejednokrotnie przerośniętych sztuk w gospodarstwach.

Średnie ceny netto (bez VAT) zakupu tuczników wg klasyfikacji poubojowej SEUROP według mpc (masa poubojowa ciepła)

Tusza	Cena (zł/t)				
	28.08.2022	04.09.2022	11.09.2022	18.09.2022	25.09.2022
klasa S	9 828	9 958	10 073	10 179	10 165
klasa E	9 772	9 901	10 015	10 123	10 109
klasa U	9 499	9 620	9 714	9 822	9 785
klasa R	9 165	9 272	9 347	9 484	9 498
klasa O	8 278	8 190	8 173	8 378	8 684
klasa P	*	*	*	*	*
S-P Razem	9770,317	9899,148	10011	10118,89	10099,54

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Rynek wołowiny

Analizy rynku wołowiny, uwzględniające widoczne tendencje zwiększania popytu i zbyt małej podaży żywca, pozwalały przypuszczać, że ceny skupu żywca i sprzedaży mięsa wołowego będą powoli rosły. Nadzieję na wzrosty cen związane były m.in. z planami zwiększenia eksportu wołowiny poza rynki Unii Europejskiej. Niestety kolejne zawirowania związane z napiętą sytuacją międzynarodową a przede wszystkim wojną na Ukrainie i problemami eksportowymi związanymi z wysokimi kosztami transportu spowolniły wzrost eksportu. Sytuacja ta odbiła się na krajowym rynku i spowodowała spadek cen skupu żywca. Średnie ceny skupu w wadze żywej spadły, w ujęciu tygodniowym o 0,05-0,12 zł/kg a w wadze poubojowej średnio o ponad 0,30 zł/kg. Ceny skupu bydła rzeźnego w wadze żywej (wg portalu cenyrolnicze.pl): ceny byków: 9,00-14,40 (14,50) zł/kg, średnia: 11,87 zł/kg, ceny jałówek: 7,50-13,70 (14,00) zł/kg, średnia: 11,08 zł/kg, ceny krów: 5,00-11,00 zł/kg, średnia: 9,26 zł/kg.

Średnie ceny skupu bydła rzeźnego w Polsce-wrzesień 2022 r.

Kategoria	Cena bydła rzeźnego w ubojniach w kraju we wrześniu 2022 r.		
	wg. w. ż (zł/kg)	dla mpc (zł/t)	dla mps (zł/t)
bydło ogółem	10,93-11,03	21103-21287	21525-21712
bydło 8-12 m-cy (Z)	10,47-11,61	19418-21533	19806-21964
bydło 12-24 m-ce (A)	11,70-11,82	21943-22176	22382-22620
byki > 24 m-cy (B)	11,58-11,73	21935-22012	22163-22452
krowy (D)	9,36-9,57	19225-19649	19609-20042
jałówki >12 m-cy (E)	11,47-11,50	22144-22234	22587-22679

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

- jest to cena netto zapłacona dostawcom bydła za dostarczony do rzeźni pełnowartościowy żywiec wołowy na bazie franco zakład. Cena ta zawiera również wszelkie dodatkowe płatności (premie, nagrody itp.) niezależnie od okresu w jakim zostały wypłacone.

w.ż.- waga żywa (cenę za wagę żywą wyliczono stosując średnie wskaźniki wydajności rzeźnej uzyskane w Polsce (średnia ważona) w latach 2011-2015: bydło ogółem - 0,518 (było 0,507); byki do 2 lat - 0,533 (było 0,539); byki > 2 lat - 0,533 (było 0,535); wolce - 0,521 (było 0,540); krowy - 0,487 (było 0,465) i jałówki – 0,518 (było 0,516), mpc - masa poubojowa ciepła, mps - masa poubojowa schłodzona,

Rynek drobiu

Niepokój – tak najdelikatniej określić można nastroje wśród hodowców drobiu i producentów jaj. Obawy o przyszłość produkcji i jej ekonomiczny sens ścierają sen z powiek praktycznie każdego kto specjalizuje swoje gospodarstwo w produkcji drobiarskiej. Opłacalność tej gałęzi produkcji rolnej zależy przede wszystkim od cen pasz, które stanowią od 50 do 70 % kosztów produkcji oraz cen energii, zarówno elektrycznej jak też cieplnej. Łatwo więc się domyślić, że w chwili obecnej hodowcy drobiu i producenci jaj nie mają zbyt optymistycznych nastrojów. Szalejąca w br. w Europie ptasia grypa, notowane obecnie wysokie ceny pasz w tym śruty sojowej i rzepakowej stanowiącej ważny składnik pasz dla drobiu, wielka niewiadoma dotycząca wysokości wzrostu cen energii, brak możliwości pozyskania węgla przeznaczonego na opał to problemy, które wielu hodowców postawiło przed problemem czy angażować się w dalszą produkcję czy też zaplanować, szczególnie w okresie jesienno-zimowym zmniejszenie obsady. Do opisanych wyżej problemów producenci jaj dołożyć muszą jeszcze niewiadomą związaną z możliwością pozyskania odpowiedniej ilości piskląt niosek. Raporty branżowe wskazują bowiem że w bieżącym roku produkcja piskląt przeznaczonych do chowu kur niosek zmniejszyła się w poszczególnych krajach od 23 do ponad 50%. Przykładowo od lutego do czerwca tego roku, w Niemczech wyprodukowano o 38% mniej piskląt niosek niż w takim samym okresie rok wcześniej, we Włoszech o 47% mniej, w Holandii o 11% mniej, na Węgrzech o 23% mniej a w Polsce o 52% mniej. Oznacza to, że w najbliższym okresie zabraknie na rynku materiału hodowlanego niezbędnego do ewentualnego utrzymania pogłowia a co za tym idzie zmniejszy się znacznie podaż produkowanych przez fermy jaj co skutkować będzie dalszymi podwyżkami ich cen. Ponadto hodowcy drobiu zdegustowani są kolejnym przykładem pominięcia ich w programach finansowanych z pieniędzy unijnych. Owszem, zapowiedziane na rok przyszły wprowadzenie dodatkowych środków finansowych w ramach tzw. „ekoschematów" przewiduje środki dla hodowców drobiu i producentów jaj jednak z analizy wymagań stawianych przez tymi hodowcami wynika, że z możliwości pozyskania tych środków wyłączeni są praktycznie wszyscy dotychczasowi producenci. W opinii hodowców środki te dostępne będą dla producentów zajmujących się hodowlą ekologiczną stanowiących niszową część produkcji. Brakuje również środków o które wnioskowały organizacje hodowców tj. środków na inwestycje dostosowujące nasze fermy, szczególnie fermy kur niosek, do nowych coraz bardziej rygorystycznych wymogów dotyczących dobrostanu. Przypominamy, że wielkimi krokami zbliża się moment w którym hodowla kur niosek w klatkach przestanie być możliwa. Spowoduje to konieczność

przestawienia całej branży na alternatywne metody utrzymania. A to w wielu przypadkach nie jest możliwe do wykonania bez poniesienia ogromnych kosztów związanych nie tylko z inwestycją w zupełnie odmienne oprzyrządowanie produkcji ale też w nowe budynki. Przed hodowcami stoi więc perspektywa poniesienia ogromnych kosztów które pokryć będą musieli z własnych środków.

Ceny skupu drobiu rzeźnego (zł/t)

	2022-08-28	2022-09-04	2022-09-11	2022-09-18	25.09.2022
kurczęta typu brojler	6079,638	6088,147	6088,318	6106,782	6134,231
indory	8425,35	8476,961	8341,321	8474,097	8401,53
indyczki	8612,359	8675,174	8706,92	8740,39	8776,394
kaczki typu brojler	7376,159	7360,775	7402,007	7394,316	7435,553
gęsi tuczone	15817,342	15991,401	16056,374	15974,474	15911,425
kury mięsne ze stad reprodukcyjnych	3978,688	4133,755	4469,207	4073,111	3978,564

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Ceny skupu jaj spożywczych (zł/100 szt.)

Towar	Cena w zł/100szt.				
	28.08.2022	04.09.2022	11.09.2022	18.09.2022	25.09.2022
Jaja klasy XL wg systemów chowu (krajowe):					
klatkowy	67,41	69,34	70,65	71,46	72,87
Jaja klasy L wg systemów chowu (krajowe):					
klatkowy	56,43	57,32	58,61	57,92	62,91
ściółkowy	66,06	67,23	68,67	68,88	69,39
wolny wybieg	71,38	71,67	71,73	71,55	72,68
Jaja klasy M wg systemów chowu (krajowe):					
klatkowy	45,79	46,44	48,4	50,81	52,62
ściółkowy	53,99	56,59	60,21	60,45	58,12
wolny wybieg	66,52	65,74	64,56	66,19	67,12
ekologiczny	83,39	86,53	86,44	82,57	81,61
Jaja klasy S wg systemów chowu (krajowe):					
klatkowy	31,33	36,74	40,19	39,39	41,57

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Rynek mleka

Podaż mleka w UE pozostaje ograniczona, pomimo rekordowo wysokich cen. W lipcu 2022 r. skup mleka był wyższy w relacji rocznej o +0,4% (+45 tys. ton). W okresie styczeń-lipiec bieżącego roku skup mleka obniżył się o -0,5% w porównaniu do analogicznego okresu 2021 roku. W lipcu 2022 r. w dwunastu państwach członkowskich skup mleka wzrósł w porównaniu do lipca 2021 r., w tym w Polsce o +5,8%, Holandii o +3,5%, Belgii o +4,2% oraz Irlandii o 1%. Spadek produkcji mleka u znaczących producentów dotyczył Niemiec (-0,6%), Francji (-0,2%), Hiszpanii (-6,5%) oraz Włoch (-0,8%).

Niepokój krajowych hodowców bydła mlecznego budzi przede wszystkim sytuacja na rynku energetycznym. Produkcja mleka, jako ta z gałęzi produkcji która do sprawnego funkcjonowania potrzebuje dużej ilości energii elektrycznej jest naturalnie bardzo wrażliwa na

gwałtowne skoki jej cen. Hodowcy zastanawiają się jak wyglądać będzie opłacalność produkcji w momencie gdy od nowego roku firmy dostarczające energię elektryczną zapowiadają podwyżki cen na poziomie od 300 do 500 %. Tak znaczne wzrosty kosztów produkcji odbiją się również na zakładach przetwórczych. Już dziś słychać głosy, że część z nich może nie udźwignąć tak wysokich kosztów i zmuszone będą do ograniczania lub czasowego zawieszania produkcji a co za tym idzie również skupu mleka od hodowców.

W 37. tygodniu 2022 r. średnia cena masła wyniosła aż 721 EUR/100 kg (+0,9% m/m; +74% r/r), OMP 377 EUR/100 kg (+2,8% m/m; +43% r/r), a PMP 483 EUR/100 kg (-1,4% m/m; +48% r/r). Cena serwatki – 106 EUR/100 kg – maleje od kwietnia 2022 r.; obecnie jest wyższa r/r jedynie o +8,7%. Na rynkach światowych najbardziej konkurencyjne jest masło pochodzące z Oceanii oraz OMP i sery z USA.
Źródło: PFHBiPM, Dorota Garbarczyk, rynek mleka

Zmiany cen wybranych produktów mleczarskich – wrzesień 2022 r.

TOWAR cena zł/100kg	28.08.2022	04.09.2022	11.09.2022	18.09.2022	25.09.2022
Masło Ekstra w blokach	3 215	3 218	3 226	3 243	3 247
Masło Ekstra konfekcjonowane	3 280	3 270	3 298	3 331	3 376
Mleko odtłuszczone w proszku	1 822	1 811	1 811	1 792	1 792
Mleko pełne w proszku	2 416	2 395	2 387	2 401	2 365
Ser dojrzewający typu Edamski	2350	2358	2395	2462	2446
Ser dojrzewający typu Gouda	2421	2454	2474	2486	2465

Źródło: MRiRW, Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej

Rynek owoców i warzyw

Ceny wybranych owoców i warzyw na targowiskach w Małopolsce – wrzesień 2022 r.

Towar	Jm	Targowisko Rybitwy	Oświęcim	Stary Kleparz	Wadowice	Gorlice	Limanowa	Nowy Sącz
Borówka amerykańska	zł/kg	14,00	-	14,00-28,00	-	18,00-30,00	16,00-20,00	16,00
Jabłka	zł/kg	1,66	3,00-3,50	4,50-5,00	2,50-3,00	3,00	3,00	2,00-3,00
Cebula	zł/kg	1,50-2,50	4,00	3,50-4,00	2,50-3,00	3,00	2,50	3,00
Maliny	zł/kg	18,00-24,00	-	14,00-24,00	16,00-18,00	24,00	-	16-20
Ogórki	zł/kg	3,00-3,50	5,50-6,00	5,50-6,00	4,00-7,00	5,00-7,00	4,50-6,00	2,50
Papryka czerwona	zł/kg	3,50-4,00	6,00-10,00	7,00-10,00	6,00-8,00	4,00-7,00	6,50-7,50	4,50-5,00
Pietruszka	zł/kg	3,00-3,80	7,00-8,00	6,00-8,00	5,00-6,00	3,50-7,00	4,00-6,00	5,00
Pomidory	zł/kg	2,00-3,66	5,00-6,00	4,50-6,00	5,00	3,50-5,00	4,50-6,00	2,00
Marchew	zł/kg	1,50-1,60	3,00-4,00	3,50-4,00	2,00-2,50	3,00	2,50	1,50-3,00
Kapusta biała młoda	zł/szt	-	4,00-6,00	4,00-4,50	3,00-4,00	6,00	4,50	-
Kapusta czerwona	zł/szt	-	4,00-6,00	4,50-5,00	-	-	-	-
Ziemniak jadalny	zł/dt	90,00-120,00	250,00	200,00-250,00	120,00-150,00	150,00	120,00-150,00	100,00

Ceny warzyw i owoców na targowiskach są wysokie. Inflacja, niekorzystne warunki atmosferyczne oraz wysokie koszty paliw a więc i logistyki powodują, że ceny poszczególnych warzyw są znacznie wyższe niż przed rokiem. A przecież okres września i początek października to standardowo czas w którym owoce i warzywa były najtańsze z uwagi na ich dużą podaż na rynku.
Z informacji udostępnianych przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego którego pracownicy prowadzą monitoring cen na małopolskich targowiskach wynika, że ceny poszczególnych warzyw i owoców zależą nie tylko od sezonowej podaży ale są również bardzo zróżnicowane w poszczególnych regionach naszego województwa. Tradycyjnie już najwyższe ceny dyktowane są na targowiskach w Krakowie choć i tu widać znaczne różnice pomiędzy targowiskiem na Starym Kleparzu stanowiącym tradycyjny punk zaopatrzenia mieszkańców Krakowa a targowiskiem Rybitwy gdzie odbywa się handel hurtowy pomiędzy rolnikami a odbiorcami. Ceny podstawowych owoców i warzyw przedstawione zostały w tabeli powyżej.

INFORMACJA O AKTACH PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH ROLNICTWA OGŁOSZONYCH WW WRZEŚNIU 2022 R.:

Dz.U. 2022 poz. 1871	Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt technologiczny zakładu, w którym ma być prowadzona działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego ogłoszono 6.09.22 , weszło w życie 20.09.2022 r.
Dz.U. 2022 poz. 1874	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa – ogłoszono 06.09.2022 r, obowiązuje od 7.09.2022 r.
Dz.U. 2022 poz. 1896	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny ogłoszono 8.09.2022r.
Dz.U. 2022 poz. 1898	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 września 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, weszło w życie 9.09.2022r.

Dz.U. 2022 poz. 1931	Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 sierpnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ogłoszono 13.09.2022 r.

Dz.U. 2022 poz. 2001	Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 września 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności ogloszon o 27.09.2022 r.

Dz.U. 2022 poz. 2011	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 września 2022 r. w sprawie zaliczek na poczet wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 za 2022 r., wejdzie w życie 17.10.2022 r.

AKTUALNOŚCI:

ARiMR

1. Dopłaty bezpośrednie za 2022 roku będą wyższe niż w poprzednim roku

Tym samym **jednolita płatność obszarowa (JPO) w tym roku będzie na poziomie 518,01 zł/ha i będzie wyższa od JPO z ubiegłego roku o około 25 zł.** Z kolei o około 40 zł więcej za hektar otrzymają rolnicy za zazielenienie. Płatność ta wyniesie w tym roku 347,66 zł/ha.

Duży wzrost płatności odczują młodzi rolnicy, którym, wsparcie do hektara, tylko z samego faktu spełnienia kryteriów młodego rolnika, wzrośnie o prawie 52 zł/ha. Płatność dla młodego rolnika wyniesie w tym roku 360,91 zł/ha.

O mniej więcej 12 złotych zmieni się natomiast płatność dodatkowa, która przysługuje maksymalnie do 27 ha na gospodarstwo, a jej beneficjentami są rolnicy posiadający gospodarstwa o powierzchni większej niż 3 ha.

W 2022 roku rolnicy otrzymają jeszcze jedną płatność: uzupełniającą płatność podstawową. Ma ona podnieść średni poziomu dopłat dla rolników. Jednak w praktyce rolnicy nie powinni spodziewać się dużych dodatkowych kwot dopłat. Z rozporządzenia resortu rolnictwa wynika, że wyniesie ona 41,10 złotych do 1 ha użytków rolnych.

W tym roku **o dopłaty bezpośrednie wnioskowało około 1,26 mln rolników.**

Jakie będą stawki dopłat bezpośrednich za 2022

W projektowanych rozporządzeniach **stawki dopłat zostały określone** w następującej wysokości:

- **Jednolita płatność obszarowa – 518,01 zł/ha**, a rok temu było to 487,62 zł/ha;
- **Uzupełniająca płatność podstawowa – 41,10 zł/ha**;
- Płatność **za zazielenienie – 347,66 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 327,26 zł/ha;
- Płatność **dla młodego rolnika – 360,91** zł/ha, a przed rokiem wynosiła 308,59 zł/ha;
- Płatność **dodatkowa – 196,41 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 184,54 zł/ha;
- Płatność **do bydła – 363,16 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 336,73 zł/szt.;
- Płatność **do krów – 467,35 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 426,5ł zł/szt,
- Płatność **do owiec – 121,47 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 114,47 zł/szt,
- Płatność **do kóz – 51,05 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 51,56 zł/szt.
- Płatność do roślin **strączkowych na ziarno – 673,50 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 685,70 zł/ha,
- Płatność **do roślin pastewnych – 515,26 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 457,46 zł/ha
- Płatność **do chmielu – 2 257,46 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 2 087,75 zł/ha,
- Płatność **do ziemniaków skrobiowych – 1 761,46 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 1 210,32 zł/ha,
- Płatność **do buraków cukrowych – 1 806,58 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 1 547,13 zł/ha,
- Płatność **do pomidorów – 3 601,68 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 3 371,12 zł/ha,
- Płatność **do truskawek – 1 575,39 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 1 313,93 zł/ha,
- Płatność **do lnu – 748,91 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 558,70 zł/ha,
- Płatność **do konopi włóknistych – 274,82 zł/ha,** a przed rokiem wynosiła 198,05 zł/ha,
- Płatność **do tytoniu – Virginia – 3,38 zł/kg,** a przed rokiem wynosiła 3,18 zł/kg,
- Płatność **do tytoniu - pozostały tytoń – 2,44 zł/kg,** a przed rokiem wynosiła 2,25 zł/kg.

W tym roku, podobnie jak w latach poprzednich **zaliczki płatności bezpośrednich będą wypłacane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Przelewy ruszą od poniedziałku 17 października. Rolnicy otrzymają do 70% zaliczek dopłat bezpośrednich oraz do 85% zaliczek płatności obszarowych z PROW.** Jest to maksymalny poziom zaliczek jakie dopuszcza prawo UE i to tylko w wyjątkowych sytuacjach. Za takie okoliczności uznano problemy finansowe, z jakimi boryka się większość gospodarstw rolnych w Polsce. Jako główne przyczyny resort rolnictwa wymienia się COVID-19 i suszę.

Zaliczki dopłat bezpośrednich ARiMR będzie wypłacać do końca listopada 2022 r., a od 1 grudnia ruszy wypłata pozostałych kwot dopłat bezpośrednich i obszarowych. Z kolei do końca czerwca 2023 roku Agencja powinna przelać na konta minimum 95% rolników wnioskujących o płatności przyznane im dopłaty.

2. Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich

Projekt „Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich", którego Liderem jest Centrum Projektów Polska Cyfrowa, a Partnerem została fundacja „Edukacja bez barier". Przedsięwzięcie realizowane jest przy wsparciu organizacyjnym i merytorycznym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

<u>Uczestnicy projektu</u>

Projekt „Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich" dedykowany jest członkom Kół Gospodyń Wiejskich z terenów objętych pilotażem w następujących powiatach:

- województwo mazowieckie : pułtuski, garwoliński, ostrowski

- województwo lubelskie: biłgorajski
- województwo kujawsko-pomorskie: włocławski, toruński
- województwo świętokrzyskie: konecki
- województwo dolnośląskie: oleśnicki
- województwo zachodniopomorskie: łobeski
- województwo podlaskie: łomżyński
- województwo małopolskie: tarnowski
- województwo lubelskie: rycki

Cel projektu

Celem projektu jest dostosowanie uczestniczek i uczestników szkoleń do życia w nowej rzeczywistości powstałej w związku z epidemią COVID-19, a wymagającej od nich większych kompetencji cyfrowych, dzięki którym będą mogli w pełni uczestniczyć w wielu dziedzinach życia i korzystać z usług online. Ważne jest również zmniejszenie wykluczenia cyfrowego i podniesienie kompetencji cyfrowych społeczeństwa w szczególności osób w wieku 50+, 60+ z obszarów wiejskich oraz zachęcenie do korzystania z nowych technologii. Kolejną wartością dodaną realizacji przedsięwzięcia pozostaje możliwość wsparcia szkoleniami zrzeszonych w KGW osób w prowadzeniu działalności gospodarczej w sieci –e-commerce.

3. **Ekoschematy - nowe płatności w ramach płatności bezpośrednich w latach 2023-2027**

Na płatności bezpośrednie w latach 2023-2027 dostępny budżet wynosi 17,33 mld euro, w tym na ekoschematy planowana do wydatkowania kwota wynosi 4,33 mld euro, co stanowi 25% koperty finansowej płatności bezpośrednich.

W ramach ekoschematów rolnicy będą mogli ubiegać się o płatności związane z:

- obszarami z roślinami miododajnymi
- prowadzeniem produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin
- biologiczną ochroną upraw
- retencjonowaniem wody na trwałych użytkach zielonych
- dobrostanem zwierząt
- rolnictwem węglowym i zarządzaniem składnikami odżywczymi

4. **Do 21 października** można ubiegać się o dofinansowanie usług rolniczych i leśnych w ramach działania „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej" z PROW 2014-2020. Do tej pory do placówek ARiMR wpłynęły 583 wnioski.
5. **Nabory wniosków w ramach KPO**

Od 17 października ruszają pierwsze nabory wniosków o objęcie wsparciem w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Dotyczą one wsparcia:

- mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury,
- w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa lub akwakultury,
- do wymiany słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu,
- do wymiany pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych,

6. **Dopłaty do wymiany dachów z azbestu.**

W ramach Krajowego Planu Odbudowy rolnicy będą mogli skorzystać ze wsparcia do wymiany dachu z azbestu. Stawka to **40 złotych do metra kwadratowego**, a limit powierzchni dachu, którą można wymienić z dopłatą, wynosi maksymalnie 500 metrów kwadratowych. **Nabór ma się rozpocząć w połowie października 2022 r.**

Termin naboru wniosków o dopłaty do nowego dachu przewidziano od 17 października do 15 listopada 2022 r. Wówczas będzie można składać wnioski o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego w ramach inwestycji A1.4.1. „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu" - z zakresu wymiany w gospodarstwach rolnych pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest.

Wnioski o udzielenie wsparcia należy składać wyłącznie w formie elektronicznej poprzez skorzystanie z formularza udostępnionego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na Platformie Usług Elektronicznych pod adresem https://epue.arimr.gov.pl/.

Szczegółowe informacje można znaleźć pod linkiem:

https://www.gov.pl/web/rolnictwo/informacje-o-planowanych-naborach.

IJHARS

Dzień 23 września został uznany za Dzień Rolnictwa Ekologicznego w UE zgodnie z wspólną deklaracją podpisaną przez Parlament Europejski, Radę i Komisję. Inicjatywa ta wynika z Planu działania na rzecz rozwoju produkcji ekologicznej przyjętego przez Komisję Europejską 25 marca 2021 r., w którym zapowiedziano ogłoszenie takiego dnia w celu podniesienia poziomu świadomości społecznej na temat produkcji ekologicznej.

PIORIN

Z dniem 19 września 2022 r. upłynął termin na zgłaszanie uwag do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/2115.

KRUS

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 16 września 2022 r., od dnia 8 września 2022 r. obowiązuje nowa stawka odsetek za zwłokę w wysokości 16,50% kwoty zaległości w stosunku rocznym.

Komunikat nr 6 Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 20 września 2022 r. w sprawie ogłoszenia terminu zgłaszania kandydatów na członków Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Z prac Zarządu i biura Małopolskiej Izby Rolniczej:

Zarząd we wrześniu obradował w dniu 14.09.22 r., natomiast Komisja Rewizyjna miała swoje posiedzenie w dniu 27.09.2022 r
W dniu 20.09.2022 r. przedstawiciele Zarządu MIR oraz Dyrektor spotkali się z rolnikami poszkodowanymi podczas pożaru w Nowej Białej w dniu 19.06.2021 r., a którym została udzielona za pośrednictwem Izby pomoc z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników.

W dniu 4.09.2022 r. delegacja rolników z powiatu miechowskiego reprezentowała Izbę podczas Dożynek Jasnogórskich w Częstochowie.

W dniach 5-8.09.2022 r zorganizowaliśmy wyjazd na Dolny Śląsk finansowany ze środków KSOW „Zagroda edukacyjna- poznaj wieś od podszewki”. Brało w nim udział 49 osób.

Podczas wystawy rolniczej Agropromocja w Starym Sączu w dniu 11.09.2022 r. zorganizowany został piknik mleczny w ramach zadania „Mleko i produkty mleczne - ważne w naszej diecie”, sfinansowany z Funduszu Promocji Mleka.

02.09.2022 – posiedzenie RP MIR w Wieliczce – biuro ARiMR w Niepołomicach
3-4.09.2022 r. – Targi Żywności „Zasmakuj z URK” i Małopolska Giełda Agroturystyczna – Kraków,
3-4.-9.2022 r. - Wystawa Rolnicza Agronawojowa, Nawojowa,
3-4.09.2022 r. - Święto Owocobrania w Łącku,
4.09.2022 r. - dożynki powiatu suskiego w miejscowości Zawoja
5.09.2022 r. – posiedzenie Komisji Rolnictwa, Promocji I Rozwoju Powiatu Myślenickiego,
5.09.2022 r. - posiedzenie RP MIR Miechów
7.09.2022 r. – Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.-Tarnów,
10-11.09.2022 r. - wystawa rolnicza Agropromocja w Starym Sączu,
11.09.2022 r. – Dożynki Ludowe – Gdów,
15.09.2022 r. - - Święto Owoców – Raciechowice,
17-18.09.2022 r. - Wystawa Zwierząt Hodowlanych w Ludźmierzu,
19.09.2022 r. - posiedzenie RP MIR Proszowice,
21.09.2022 r. – Jubileuszowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Hodowla i chów zwierząt w Polsce – od tradycji do nowoczesności – 100 lat Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego – CK URK, Kraków,
21.09.2022 r. - Konferencja pt. ”Doing business in Romania” – Krakowski Park Technologiczny, Kraków,
26.09.2022 r. - Rada Powiatowa MIR powiatu Tarnowskiego,
29-30.09.2022 r. – Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027 – dwudniowa konferencja wraz z warsztatami – Zegrze,
30.09.2022 r. – spotkanie organizowane przez KRUS, ODR, MIR podsumowujące Konkurs „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”.

Źródła:
https://strefaagro.pl; https://strefaagro.pl; https://strefaagro.pl; https://www.farmer.pl/;https://www.bnpparibas.pl/rolnicy; https://www.tygodnik-rolniczy.p; https://www.krus.gov.pl/https://www.pprol.pl/; https://www.kowr.gov.pl; https://www.topagrar.pl/; https://www.tygodnik-rolniczy.pl/articles/rynki-rolne/ceny-tucznikow-nadal-rosna-ile-zaklady-miesne-placa-za-swinie-na-poczatku-wrzesnia-2022/; https://www.portalspozywczy.pl/mieso/wiadomosci/czarne-chmury-nad-rynkiem-drobiu-moze-dojsc-do-wstrzymania-produkcji,214114.html